

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.	
Egyes szám ára 20 fillér	

Felolvas szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19 szám)
Hirdetések jutányos árban vétetnek fel
Nyitási sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

A liberális pusztítás.

Lassacsán csak kisül ami igazságunk, melyet évek óta hirdetünk. De mindig ez volt a baja a magyar embernek, hogy csak lassacsán. A maga kárán tanult ez a faj, rendszeresen akkor lélekzett nagyot, mikor már égett a feje felett a ház. Akkor is csak lélekzett és menekült, ha tudott, mert az oltásra már nem volt ideje. Így aztán pusztult patkó és ekevas, kopott a talaj, felkopott a hajdan jobbmodu gazdának az álla.

A liberalismus örült polkáját végig néztük Tisza Kálmántól Bánffy Dezsőig. Ől betett kézzel bóbiskolt hozzá, akinek pedig már ugyan csak a lábujjhegyén jártak. Agyon is nyomták azt a pár tyukszemet, amit magyarul gazdának hívnak, de hát mit tesz az. Egy néhány tyukszem az állami mindenhatóság szemében vízcepp volt a tenger fenekén. Bagatell dolog az ilyen csekélységekkel még csak törődni is. A gazda türte, sőt szavazott is a liberalismus urnájába 5-10 forintért rendületlenül, míg csak ki nem rugták a portájáról, mert most már ha tetszik, mehet tovább gyűrűs zsidónak.

Az obligált sajtó meg csinálta a diktált gezérest. Olyan Eldorádó

soha sem volt Magyarországon, nem is lesz többet. Persze volt is, de nem a magyarnak.

Eszrevettük végre a bibét, de már a tizenkettedik órában. Csak lassacsán, csigalépésben jutottunk ahhoz a révparthoz, mely immár Amerikába vezet. Mert ime megfordíthatjuk bátran koszorus költőnk lelketrázó dalát: A nagy világon e kívül, van csak számodra hely! . . .

Nekünk megvan az elégtételünk. Óvtuk a közönséget, vigyázzon magára. Hasztalan volt minden jóra való törekvés. Ugy mentek neki mint a vízrebocsátott házi állatok annak a liberális urnának, hadd huzhassanak belőle egy rövidke kortyot. A pillanatnyi hűsítő persze keményen megboszulta magát. Vég nélküli szárazság fakadt a nyomában. Ezt már csak nyelni lehetett, egyéb teendő nem volt.

Nyelték, nyelték, de aztán se tüdő, se gége, csak egy vaskalap maradt a Bánffy kopasz fején, amelyből ugyan soh' sem lesz berena.

A Gazdák Lapja, a melyet különben a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület tart fenn, tehát klerikalizmusról, néppárti velleitásokról, ultra, meg a jó Isten tudja még, miféle montanismusról alig vádolható, legutóbbi számában szóról-szóra eze-

ket mondja: Nagy büne ennek az országnak, hogy a liberalismus fél-század alatt eddig is tétlenül nézte lakosai legősibb és legmagyarabb részének pusztulását, s üres elméletek kedvéért prédájára engedte a gyengét az erősnek, a becsületest a csalónak. A gazdaközönségre vonatkoztatva mondja ezeket.

Figyelemre méltó jelenség, mert annak a gazdaközönségnek az organuma beszél így, amelyre immár rá van terítve a halotti szemfedél.

Tehát nagy bünt követett el a liberalismus az üres elméletek kedvéért. Mi még hozzáteszszük, hogy azok az elméletek itt is, ott is nagyon bőven megtöltötték a zsákot, de soha sem a gazda számára. Neki mindig csak csupasz elméletek maradtak, az aratásban másnak telt öröme.

Nem azért nyomták magokat azok az urak olyan erősen bele a bársonyszékbe, hogy alig lehetett őket kifordítani, nem azért csapott a pénzen vásárolt liberális sajtó olyan orgiákat, hogy csak úgy zengtek a Kárpátok bérezei a nagy dicsőségtől, mely a liberális kormányzat halántékait övezte. Nagyon szomorú háttere volt ennek, most kezd teljes nagyságban kibonta-

TÁRCZA.

A titkos látásról.

(Közli Zajtai A.)

Titkos látás alatt értjük némely egyének azon rendkívüli képességét, melynél fogva a jövő eseményeket előre megérzi, s mintegy maga előtt látja. Ennek szerve nem a szem, hanem az idegek, s központjuk az agy. Ez a látás azonban korán sem képződés, hanem a valóságnak előre vetett árnyéka. — Rejtelmes, csodálatos tulajdonság, mely csak ideges embereknél fordul elő, épen úgy, mint a delejes álom tüneménye. Flammarion „Uránia”-jában nem egy példát olvashatunk a messze látásról. Az ily tüneményeket a tudomány ma még nem képes megfejtetni s nem is fogja mindaddig, míg az idegek természetét és működését teljesen nem ismeri, de a rendkívüli tüneményeket tagadni azért nem lehet.

Ilynemű társalgásba voltunk merülve, midőn egyik társam, ki különös előszeretettel tanusított minden rejtélyes iránt s kire azért ráfogtuk, hogy az ördöggel czimborál, így szólt: „Ha türelemmel lesztek, elmondok a kettős v. titkos látásról egy érdekes történetet.”

„Ilyen csiklandós témát hogyné hallgatnánk szívesen? Csak ki vele, feleltük s rágyujtva feszült figyelemmel hallgassuk a következőket:

„Mint tudjátok, néhány év előtt Norvégországban jártam. — Leirni, vagy rajzolni ez országnak, minden más éghajlattól elütő, szeliden derült napvilágát, éjszakai fényben tündöklő éjjelét nem lehet, épen úgy, mint Olaszország verőfényes világát. Azt látni kell! Ott az ember úgy érzi magát, mintha telve volna sarki villamossággal és delejességgel. Ez az oka, hogy ott az emberek is idege-sebbek, mint nálunk.

Utam egy kis falun vezetett keresztül, hol meglepett az éj s így ott kellett meghál-

nom. Maga a falu a tenger partján egy hegy-szakadékban feküdt. Lakosai, mintegy 400-500 lélek, kizárólag halászattal foglalkoznak. A munkabíró férfiak már kora reggel esónak-jaikba ültek s messze beveztek a nyílt tengerre. Csak késő este tértek vissza. Sőt a tehetősebbek, kiknek bárkára tellett, beljebb is hatoltak s több napig is távol maradtak, azon reményben, hogy nagyobb és jobb faju halakat fognak, melyeket a városban inkább értékesíthetnek.

Házigazdám, egy ref. lelkes volt, ki nagyon megörült jövetelemnek, mert — ugy-mond — ritkán jut ahhoz, hogy műveltebb és kivált oly messze fekvő ország emberével találkozhasson. Az izletes vacsora után, — amely természetesen hal és tésztából állott, — társalgásunk folyamán kifejeztem azon sajtatos érzést, melyet Norvégia éghajlata reám gyakorolt.

„Igaz van, Uram!” — válaszolá a lelkes, — „mert itt az emberek sokkal érzé-

A „Honvéd“-Sörcearnok kerthelyiségében
állandóan hetenkint kétszer

KATONA-ZENE-HANGVERSENY

minden vasárnap
és
csütörtökön este

Kedvezőtlen idő, esetén a hangverseny a következő napon lesz megtartva.

☛ Belépti-díj nincs. ☛

kozni, mikor a festett kép tünedez előle.

A tőkepénzesek, az uzsorások kigömbölyödött arccal vigyorognak bele a halálhörögésbe, nekik jó szüret volt. Sőt a munkásoknak is jutott elég a drága nedüből.

Nekünk legfellebb annyi vigasztalásunk van, hogy nagy bünt követtünk el, nem okozhatunk tehát érte senkit. Bünt követtünk el, mert módunkban lett volna kiesvarni annak a liberális garázdálkodásnak a nyakát.

Most már összeröfent az egész társadalom, odafent is látják, hogy ugyancsak bajban van a haza népe. Hozzáfogtak a mentési munkához, talán sikerülni fog legalább a rongyokat hihalászni a nagy zürzavarból. Csakis a rongyokat, ha ugyan sikerül!... A régi áramlat még most is olyan erős, melyen aligha meg nem török a kezdett akció. Mert még mi ugyancsak a kezdetek kezdetén vagyunk. Néhány szövetkezet, egy kis államsegély, óhajítások a tultengő uzsora fékezésére: ennyi az egész, amit a megkezdett mozgalom eredménye gyanánt felmutathatunk. Egy koldussá tett nemzetet ilyen gyenge csapófákkal nem lehet újra felemelni.

Az után a pusztulás után, mely félszázad alatt büntetlenül tombolt e haza földén, erősebb orvosszerekre van szükségünk.

Vaskezek odafent, tömör sorfal a társadalom rétegeiben, így talán még lehetne ilyen-amolyan eredményt elérni. Erre azonban alig van kilátás, mert a magyarnak régi büne ma is mindig aztsugja fülébe: hogy csak lassacska.

A jegyzők bajai.

Az állam gépezetének organismusában a jegyzői kar a hajtókerék. Nélküle nem lehet produkálni semmit. Ugy felülről, mint alant a nép rétegeiből az ő kezében futnak

kenyebbek, mint önök; mivel a sarki delezesség és villamoságnak épen oly befolyása van az idegekre, mint a viharnak a telegráf drótláncára és telepére. Ha nincs elfáradva, ha érdeklő, csak a közelmúlt gyászos eseményt hozom fel bizonyítékul.

Habár valamennyi hivem józanéletű, szorgalmas és bátor hajós, — mégis kitűnt közülük egy fiatal ember, ki egy bálna fogó hajón szolgálván, értelmessége, vakmerősége által tisztí rangra emelkedett.

Ekkor, részint honvágy, részint önállóságra való törekvése miatt haza jött. Itthon nőül vette a legvagyonosabb halász leányát s így csakhamar oly tekintélyt szerzett, hogy mindenki hallgatott szavára.

Ez a fiatal ember arra ösztönözte társait, hogy egyesülve vegyenek meg egy nagyobb hajót s bálna vadászattal foglalkozzanak, mely jövedelmezőbb és érdekesebb is, mint az egyhangu s kiesinyes halászat.

Az indítvány általános tetszésre talált s csakhamar megalakult a társulat, melybe a falu legjobbjai beléptek. Természetesen a fiatal tiszt lett kapitányuk. A közköltésen szerzett hajó rövid idő alatt megérkezett. Ki irhatná le az örömet és büszkeséget, mely az egész falut eltöltötte, midőn a templom-

össze a kormányzat összes szála. A szegény falusi embernek első jogtanácsosa, akinek szempillantásától ugyszólván egész sorsa függ. Lenézett igavonó jószága az államnak. Minden teher az ő vállait nyomja, az állami élet sulypontját az ő pennája hegyén nem hiába keresnök. Tótágast fog állani az egész épület, ha egy strájkot meg merészelnének próbálni.

Legalább is 24-féle ki és bemutatás, melyeknek sem a közönség, sem a felettes hatóság, szóval se Isten se ember semmi hasznát nem veszi, ott kell hogy álljon közszemlére kitéve az irodájában. A havi, negyedéves, félesztendei és évről statisztikának se szeri, se száma. Őt hajszolja a szolgabíró, az alispán, a pénzügyigazgató, a tanfelügyelő, a hadparancsnokság, a járásbíró, a törvényszék. Tűz, víz, mező, erdő és a jó Isten tudja még miféle rendőrségnek a parancsnoka és közlegénye. Porkolábja az ember és állat-egészség ügyének, végrehajtója az állami és községi adónak. Baktere a személy és vagyonbiztonságnak. Szóval az állami omnipotentia agara, vizslája, mállás számara és ütött-vert kutyája.

Ha a szolgabíró mulaszt, az ő nyakára küldik a futárt, meg a birságot. Ha a nép nem fizeti, mert nem bírja fizetni azt a esekélységet, ami adó név alatt ismeretes, kimondják ellene a felelősséget, a végrehajtó szépen beszállásolja magát a portájára, eszik, iszik, még a diurnumot is elviszi. Ahány nagyfejű megfordul a községben, szekerestüllovastul, az csakis az ő szívesen látott vendége lehet, viszontszolgálat fejében csak pár száz korona birságra van kilátás.

Tessék ezt úgy venni, amint mondva van. Tudjuk, hogy a felettes tisztviselő tartozik elhárítani magáról az elnézés minden gyanuját, de a jegyzők e tekintetben is specialis privilegiummal bírnak. Nekik traktálni, hallgatni és fizetni kell. Hiszen abban a paraszt faluban hol hajthatja le fejét a szolgabíró, meg a macska meg tudja, hogy miféle nagyság.

Sok helyen még egy higitójást sem tud kapni ebédre, nehogy a lovának szénát és magának kényelmes otthont. A jegyző szívesen lát, örvend és fizet, hiszen ez a

nagyságu vitorlás hajó a kikötőbe befutott? Vajha, soha sem láttuk volna, most nem volna ily szomorú és férfiakban kihalt ez a jobb sorsa méltó falu! De akkor a remény mindenkit elvakított. Csak egyetlen ember volt, aki fejét esóváltá mindezekhez. Ez egy öreg remeteéletű ember volt, ki a falun kívül egy sziklaüregben élve, csak ritkán mutatkozott, mert kerülte az embereket, mint-hogy ezeket félelem fogta el, valahányszor megjelent köztük. Ugy nevezték „titkos látó.”

A nagy örömrivalgás őt is kiesalta odújából, hogy megtudja az okát. Hozzám bizalommal viseltetett, de az említett ok miatt csak ritkán jelent meg nálam. Kérdésemre, hogy mit szól e nagy örömhöz, csak annyit válaszolt, hogy gyász lesz annak a vége s ezzel eltűnt.

Már ki volt tűzve a nap, melyen a hajó indulni fog. Ezalatt a kapitány beoktatta hibeit a teendőkre. Indulás előtti napon föleskette alattvalóit. Aztán azon meghagyással, hogy másnap négy órakor mindenki pontosan megjelenjen, elbocsátotta őket, hogy az estét övéik közt töltsék.

Volt köztük egy 30—35 év körüli halász, vörhenyesbe játszó bajusz és szakállal, kit általában becsületes és szorgalmas em-

kikerülhetetlen sors végzése felette. Még csak meg sem ütközik rajta valami nagyon.

És ezekért a torturákért kap 400 forint fizetést. Igaz, hogy mellékjövedelme is van. És mondjuk, hogy egy ügyes embernek nagyon szépen is van. De ez a jövedelem mellékes, a munka is, amelyet teljesít érte, mellékes. Azaz, hogy jön a tetejébe azoknak, amelyekért 400 forint fejében ugyan csak keményen verik rajta onnan felülről a port. A megélhetést a közönség biztosítja a számára és a sablonszerű kötelmek mégis elvonják a közönségtől, hogy annak apja, gyámola lehessen. A 400 forintos törzs lefoglalja az idejét, megrontja a kedélyét, a néppel ugyszólván alig ér reá bajlódni. Pedig voltaképpen arra volna hivatva, hogy azt az ágrólszakadt szegény paraszt embert, akit csakugyan az ág is huz, tanácsal, jóakarattal vezesse, segítse.

Méltányosnak tartjuk azért a Szatmár-megyei jegyzői egyesületnek azt a határozatát, hogy ha az állam ennyire igénybe veszi őket, legalább annyira amennyire honorálja is farszató munkájukat. Elég szerény aspirációjok van, mindössze 600 forint törzsfizetést kívánnak. Ez sem az állam zsebéből megy, mert a jegyzőt a községek fizetik, ők magok tartják fenn. Am fizetik szívesen, mert szükségük van reá, csak aztán legyen is tényleg az övék. Ne legyenek az állam statistái és laibhuszárjai.

Helyén való azért az a határozat is, hogy a szorosabban vehető állami funkcióktól szabadítsák meg őket.

Ez mind igaz, elfogadjuk. Ha igazságos akar lenni velük szemben a kormányzat; neki is acceptálni kell. De egy másik hiba is van a kréta körül, amiről a jegyzői kar gyűlése nem tett említést, holott alig lehetséges, hogy szükséges voltát el ne ismerné.

A jegyzői kar kvalifikációja nem megfelelő. A tanfolyamok mint látszik a produkált anyagból, nem állanak arányban azokkal a követelményekkel, melyeket a fenforgó ügyek napról napra igényelnek. Egy jegyzőnek jogásznak kell lenni. Más-ként utvesztőbe tereli a rábizott ügyet, vagy a falu pennájának képzettsége híján kény-

bernek, de nagyon idegesnek tapasztaltak. Björseren Kunt volt a neve. Mint társai, úgy ő is hazament, hogy családja körében töltse az életét. Most különösen nyugtalannak látszott; felesége ezt a hosszúságú távollatásnak tulajdonította s őt megnyugtanni igyekezett. Vacsora után csakhamar ágyba feküdt; de álom nem jött szeméire. Folytonosan a hajó lebegett előtte. Végre a sok hánykolódásban kimerülve félálomba szenderült, de csak néhány percze.

Egyszerre iszonyu kiáltás riasztotta föl nejét. Gyertyát gyújtván, borzadva látta, hogy férje az ágyon ül s arczából kikelve mereven tekint maga elé.

„Az Istenért, Kunt”, mi bajod? Talán rosszat álmodtál? kérdé. „Álmodtam? — felelé ez — épen úgy láttam magam előtt a képet, mely lefekvésem óta üldöz, mint most tégedet.” „De hát miféle képet?”

„Oh, Istenem, a Norvégiát, nyögé a szerencsétlen, — már előbb is valami sejtélem bántott, de mióta lefeküdtem, folyton a hajót látom s a szirtet, melyen összezuzza magát.”

„Ugyan ne képzelősködjék, hiszen még el sem iudult, az idő pedig kedvező, talán lázban vagy, hiszen csupa tűz a homlokod. Hozok reá egy hideg vizes ruhát, ettől lecsí-

telen a szegényember tanácsért ügyvédhez fordulni.

Kívánja tehát a jegyzői kar ugy a saját mint a közönség érdekéből az iskolázottságnak magasabb fokát, kívánjon nem 600 forintos, hanem becsületos fizetést, akkor nem lesz ez a pálya olyan megvetett, amelyen annak a nagyon is csekély tisztességesebb kivételnek flaszterkoptatókkal megkiesapott diákokkal kell egy széket ülni. Akkor az lesz a jegyző, amire valóban hivatva van: jogtanácsosa a szegény embernek és nem örült spanyol, aki esávéba viszi a rábizott ügyet.

Hirek.

Nagybeteg főpásztor. Egyházmegyénknek volt nagynevű püspöke, a kath. klérusnak évtizedek óta vezéralakja, dr. *Schlauch* Lőrincz kardinális, nagyváradai püspök súlyos betegen fekszik. Azon viszonytól fogva, mely egyházmegyénket egykori főpásztorához fűzi, különösebben érint bennünket ez a szomorú hír. Épen azért a püspök ur Ó méltósága körlevélben szólította fel az egyházmegye papságát, hogy szent miséikben emlékezzenek meg a beteg főpapról, s e napokban különösen buzgó imával kérjék Istent, állítsa vissza hű szolgájának egészségét.

Személyi hir. Ó méltósága a püspök ur a máramarosi vízáradások folytán kénytelen volt bérmautját megszakítani, s tegnap délután haza érkezett. Szigetről többet egész Szatmárig kísérték a főpásztort, ily módon is kifejezést akarván adni tiszteletüknek és annak a rendkívüli öröme, mely a püspök ur ott időzése által a máramarosiakat érte. Kiseretében voltak *Tomesányi* Gusztáv erdőigazgató, *Kovács* Gusztáv kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Todorovics* Zachar és dr. *Korányi* Gyula köz és váltó ügyvédek, *Malonyay* István kegyesrendi házfőnök, *Müller* Károly apát-plébános és *Sipos* Géza bányafőszámvéve, egyházgondnok. Három órakor diszebedet adott Ó méltósága a vendégek tiszteletére. A szigetiek a tegnap esti vonattal utaztak vissza.

lapulsz." S ezzel kisetett a kutra. S valóban úgy látszott, hogy a hideg borogatás használt, de elaludni még sem birt Kunt s a rettenetes látvány még mindig üldözte. Alig egy félóra múlva velőtrázó ordítással kiugrott ágyából. „Vége van! A vihar a szirthez vágta a hajót! Szegény Villiámot az árboczhöz kötötték, hogy el ne sodorja a hullám!”

„Ugyan mit beszélsz? Hiszen öt 15 éve miatt föl sem vették.” „Már mindegy, én látam őt! Óh, Istenem, könyörülj rajtunk.” „Menj a szabadba, sétálj egy keveset, talán vértódulásod megszűnik.”

Kuntnak úgy látszott, tetszett a tanács, mert magára kapván ruháit, kisetett. De a látvány csak egyre üldözte, bármint is igyekezett megszabadulni tőle.

Végig ment a falu utcáján, mely esőndes volt, mintha a halál némitotta volna el lakóit. Egyszer csak azt veszi észre, hogy az öreg látó kunyhója előtt van, kit a közelgő lépések kiesáltak. „Hát te mit keresel itt, Kunt?” szólítja meg a bolyongót. „Menekülök a látomány elől. Jaj a Norvégiának!” „Hát te is láttad? Jer be hozzám, beszélj el, mit láttál?”

Ezzel karonfogva Kuntot s bevezette kunyhójába, hol az elmondott mindent. Mi-

Bérmaut. Óméltósága a püspök ur jelenleg egyházmegyéjének legnagyobb megyéjében, a kies Máramarosban — bérmaut. Bérmautjában *f. hó 6-án érkezett* a legtávolabbi hitközségbe, a remek fekvésű *Körösmezőre*. — A vasuti állomásonál díszes bandérium és nagyszámu előkelőség várta a főpásztort. Az ünnepélyes fogadtatás a templom közelében felállított nagyszerű diadalkapunál történt, melyen a hazacimere a pápai és püspöki címerekkel ölelkezve találóan szimbolizálta a haza multját és jövődjének egyedül biztos zálogát. Az itt felállított lombátortól a buzgó híveknek beláthatatlan hosszú sorfala és az utmenten varázsolt valóságos fenyőerdő között fehér ruhás leánykák által hintett virágszőnyegen vonult be a gyönyörűen díszített és kivilágított templomba. — Rövid templomi áhitatoság után a parochiára ment és pihenőre tért. Másnap *Canonica visitatio*t tartott a főpásztor a parochián és a templomban. A tapasztalt rend és tisztaság felett teljes meglepedését nyilvánította. — Közben nemes izlésről tanuskodó utasításokat adott. Majd az iskolát látogatta meg. Leereszkedő kegyességének s kitűnő pedagógiai tapintatának számtalan tanujelét adta itt, s látható örömmel időzött a gyermekesereg közt. — Jun. 8-án vasárnap pedig 236 hívőnek osztotta ki a bérmaut szentségét. Bérmaut előtt *Pemp* Antal kanonok tartott hatásos szent beszédet. Utána pedig a főpásztor intézett tanuságos oktatást a templomot körülövező nagy népsokasághoz. — Az apostolok nyelvén beszélt azzal a mesterkéletlen közvetlenséggel — és magasztos egyszerűséggel, mely neki kiválóan sajátja, s amely sohasem téveszti el a maga hatását. — Oly nagy fárasztó funkció közben is Ó maga áldotta meg az ez alkalomra (*Steinkugler* Leopold által) felállított igen szép sz. Antal szobrot, mely a Rütay és Benedek cég műtermét dicséri s a püspök ur tetszését is megnyerte. A templomi istentisztelet után a különböző küldötségek tisztelegése következett. A buzgó főpásztornak a fárasztó funkciók után és agg kora dacára is volt mindenkihez egy-két lekötözö szives szava úgy, hogy köréből mindenki a legkellemebb benyomással távozott. Egyáltalában mindazok, akik körében voltak, — örömmel konstalálták, hogy a fáradságnak legkisebb jele sem mutatkozott a főpásztornak. Amit láttunk rajta, legbensőbb lelki öröme a tüze volt. A Rónay István plébános által a bérmaut után a püspök ur tiszteletére adott diszebed zárta be a körösmezői ünnepek sorát, mely feledhetetlen kedves emléket hagyott maga után. Püspök ur Óméltóságának 3 napi itt időzése alatt az egész község lobogódiszben állott — esténként pedig remekül kivilágította

dőn elvégezte beszédét, az öreg csak ennyit szolt: „Elhiszem, hogy valót mondtál, mert magam is láttam s nem először ilyen képet; ez az oka, hogy az emberek félnek tőlem, mint a vészmadártól, ha látományomat elmondom nekik. Most mit fogsz tenni? Hiszen te is felesküdtél társnak. Már akármit fognak rólam mondani, de nem visz rá a lelkiismeretem, hogy gyermekeim árván maradjanak.”

Másnap már hajnalhasadtával az egész falu a tengerparton volt, hiszen mindenkinek akadt, a kit elkísérjen. Csak Kunt hiányzott. Neje, kit hosszas kimaradása annyira nyugtalanított, hogy majdnem az egész falut fölkutatta, azt hitte, hogy férjét a hajdu biztosan megtalálja s azért elsőnek jelent meg ott. Mennyire meg volt azonban lepetve, midőn ott sem találta föl. Ekkor a kapitánynak elbeszélte a különös esetet. „Ej, gyáva kifogás az egész! felelte röviden, ki lép be helyébe?” — S most újból előlépett a kis Villiám, kit fiatalága miatt először nem vettek föl. „Jól van, szolt a kapitány, jó lesz majd az árboczkosárhoz; siess haza, hozd el legszükségesebb ruháidat, addig megvárunk!”

E pillanatban Kunt neje eszméletlenül

tott, Nagyszerűen sikerült az oroszoknak lelkészeik vezetése mellett történt vasárnapi hódoló felvonulása is. — A mozgalmas szép körben nem győztünk eleget gyönyörködni. Nagy ünnepies díszszel fogadta Óméltósága a püspök urat bérmautjában a felsővisői intelligencia is vallas és felekezeti külömbség nélkül. A község fel volt lobogózva és az ut szélei, melyen bevonult, élő fenyőfákkal volt beültetve, egészen a templomig. A község bejáratánál gyönyörű szép oltárszerű díszkapu volt fenyőgalyakból fölállítva, három tornyán három keresztet. E díszkapunál fogadta a gör. kath. klérus és a járás lakosága nevében *Papp* Pál g. k. esperes szép beszéddel. A felsővisői róm. kath. hitközség hívei hódolatát és főpásztoruk iránti határtalan szeretetüket *Husovszky* Péter egyházgondnok tolmácsolta, s egyszersmind kérte Ó Méltóságát, kegyeskedjék gyermekeiket a bérmaut szentségében részesíteni. Igen kellemesen érintette Ó méltóságát az a meleg, igazi szeretettől áthatott fogadás, miben a visői hálás hívei részesítették. Másnap mise és predikáció után folyt le a bérmaut a szabad ég alatt, mivel a templom oly kicsi, hogy a 700-an felüli bérmautandók egy negyed része sem fért volna el a templomban. Szerencse volt, hogy az idő kedvezett, s így a legszebb rendben folyt le a szép ünnepély. A bérmaut után tisztelegtek a hatóságok és testületek, meg az uri hölgyek. Délben 50 terítékű bankettet adott a házigazda *Hungvéder* György cz. kanonok, visői plebános ur Ó méltósága tiszteletére. Délután látogatásokat tett, és az ujjonnan építendő templomnak szánt helyet szemléltette meg Ó méltósága. Másnap reggel mise után meglepedését és köszönetét kifejezve a házigazda plebános urnak a jó és gondos ellátásért, bérmautját folytatandó Kabolapolyánára utazott. A visői hívek szívében pedig ismét életre gyult a remény szikrája, hogy Ó méltósága ismét meggyőződött arról, hogy itt a templomépités már elodázhatatlan, mert ezen hitű és buzgó hívek egy tized része sem fér be a jelenlegi kis templomba. — A bérmaut a Szigeti kerületben vasárnap véget ért Ó méltóságának teljes meglepedésével. A Szigeti rk. hívek és nagy közönség, midőn Ó méltósága vasárnap e hó 15-én szlatinai bérmautjáról Szigetre visszatért, hogy szeretetének és nagy tiszteletének, melylyel az egész vármegye közönsége a bérmaut ideje alatt Óméltósága a Püspök ur iránt viseltetett, mintegy összkifejezést adjon, fáklyás zenével és szerenáddal tisztelte meg. Gyönyörű volt Sziget főtere, a magán házak fényesen kivilágítva, a négy villamosvilámpa, a fáklyások nagy száma tündéri fénybe bo-

terült el a földön. Midőn fölélesztették összetett kezekkel kérte az embereket, hogy ne induljanak a veszélyes utra, hiszen mostan önmaga is meggyőződött Kunt látományának valóságáról. De hasztalan volt minden könyörgése s miután Villiám megérkezett, a hajó felszedte horgonyát s hurrá kiáltások közt kifutott a kikötőből.

Ezalatt Kunt s az öreg látó egy hegyfokról lesték a hajó elindulását. Most már mindketten meg voltak győződve a hajó balsorsáról. Míg csak láthatták a hajóra szegeztek szemeket; az idő kedvező volt egész délutánig. Ekkor azonban a tenger felől egy sötét vonal tűnt föl, mely lassanként az egész szemhatárt beborította. Estére már dörgött és vilámlott; de a két látó még most sem mozdult helyéből. Mindkettő láthatólag izgatott volt. Itt a válság! Éjjel felé a falut is meglepte a vihar. Egyetlen ablak sem maradt sötétben. Ki is tudott volna ily időben aludni, mikor mindenkinek volt kiért rettegni és imádkozni?

Még alig kezdett pirkadni a hajnal, már is tömegesen siettek a partra, valami jelt keresni a hajó sorsáról. Nem kellett sokáig várakozniok. A távolból egyes fekete pontok merültek föl a látóhatáron, melyeket

ritották a piacsteret, hol ezekre menő néptömeg hömpölygött a természet által nyújtott különben is szép estén. 1/2 9 órakor érke ett meg a plebánia elé a fáklyát vivő polgárság hosszú sora a szlatinai sóvágó zenekar kíséretében. Alig hogy elhelyezkedtek *Király Géza* karnagy vezetése mellett felhangzott az uri dalárda teljes számban megjelent tagjainak éneke, mely után *Todorovics Zachár* ügyvéd fenkölt szellemű és a nála megszólt szónoki verrel elmondott beszédben üdvözölte a főpásztort, mint egyházközségünk jóakaróját, vármegyénk legkedvesebb vendégét és szegényeink atyai jötevőjét, különben a szép beszéd következőleg szól:

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

Szeretett Főpásztorunk!

Márczius idusán jött meg az első kedves hír, hogy Méltóságod magas szentes hivatásából kifolyólag nagy és terhes apostoli munkáját végzendő, hivatalosan érkezik megénk és városunkba, hogy mint az apostolok utódja, híveinek a bérmálás zentségét kiszolgáltassa, őket a hitben megerősítse s buzdító szavaival és tanításával szívünkre kösse kötelemeinket Isten, embertársaink, király és hazáért. — Örömmel ez tehát mindnyájunknak, a midőn Méltóságodat körünkben tisztelni szerencsénk van, s éppen azért hálaunk és szeretetünk jeléül eljöttünk mindnyájan Sziget város polgárai felekezeti és nemzeti különbség nélkül, hogy egyrészt ragaszkodásunknak adjunk kifejezést és másrészt hálaunkat ez uton is tolmácsoljuk. Jól tudjuk mi azt, hogy Méltóságod 14 évi áldásos működése nem a külsőségek és az ünnepeltetésekből keresendő, hanem csupán és kizárólag szent hitünk és vallásunk előmozdítására irányul, mert jól tudjuk azt is, hogy csendes munkássága, jótékonyágainak nagy mértékben gyakorlása, templomok építtetése mind-mind az Isten dicsőségét hirdeti, de mégis szeretetünknek ebben az irányban is kifejezést adni kedves kötelességünknek ismertük. Örömmel ez mindnyájunknak, de különösen nekünk római katolikus híveknek, a kik nem tudjuk eléggé méltányolni Méltóságodnak azt a jóindulatát, a melylyel irányunkban 1888. év óta, vagyis mióta a királyi kegy egyházmegyénk élére állítani méltóztatott, viseltetni kegyes volt. Nem akarom én azt részletesen elsorolni, hogy mi mindent tett Méltóságod hitközségünk érdekében, de tudom azt, hogy nem mulik el soha egy alkalom sem, hogyha kérelem járulunk elébe, hogy az kedvezőtlen elintézkedést nyerne. Áldjuk érte mindnyájan, de áldják különösen felekezeti különbség nélkül szegényeink, mert minden nagyobb ünnepek

a hullámok a part felé hajtottak. Hordók voltak; később deszkadarabok vetődtek a partra. Végre egy nagyobb fatörzs közeledett. Mindenkit halálos szorongás fogott el. De hát mi volt az? A Norvégia árbozca s hozzá kötözve, úgy a mint azt Kunt látta, a Kis Villiám, de holtan. Most már kétségtelen volt, hogy a vihar a hajót a mintegy tíz mérföldnyi távolban kiálló sziklacsoportnál lepte meg s ott törést szenvedett.

Nem írom le a mély gyászt, mely erre következett; elég, ha azt mondom, hogy senki sem menekült meg. Ez az oka, hogy oly kevés férfit lehet a faluban találni. A Norvégia sirba vitte híveim színe javát.

Kunt és társa egyedül maradtak; nem mutatkoztak a faluban, Kunt csak éjnek idején kereste föl családját. Öreg társa négy év előtt halt meg, őt pedig két éve temették el. Azon téves hite, mintha a nagy szerencsétlenségnek ő lett volna okozója, folytonosan bántotta s bármint igyekeztünk is őt hazatérésre bírni, nem sikerült. A halál jótétemény volt reá nézve, mert idegei sok szenvedést okoztak neki.

Még sokáig tündöttem ágyamban esodálatos tünemény fölött, míg végre elaludtam.

Másnap szívélyes bucsu után tovább utaztam.

alkalmával megjelenik közöttük és enyhíti nyomorukat nagyobb összegű ajándékaival. — Isten hozta tehát Méltóságodat, s reméljük és hisszük, hogy itt időzése alkalmával személyesen fog meggyőződni arról, hogy vármegyénk minden egyes községében, a hol bérmau ját folytatni fogja, a „szerepd felebarátodat mint temagadat” szent elve, a szeretet, egyetértés és testvériség honol és daczára, hogy polyglott vármegye vagyunk, egy érzelm hatja át mindnyájunk szívét és ezen összérzés hatása alatt óhajljuk, hogy Méltóságodat a magyarok Istene szeretett hazánk, egyházmegyénk és városunk javára sokáig, —

igen sokáig éltesse!!!

Sűrű éljenzés szakította meg a szép beszédet, melynek végeztével percekig éltette a közönség Oméltóságát, kinek midőn jószágos alakja az ablakban megjelent, taps éljenzés zuggott fel. Oméltósága páratlan szíves szavakkal köszöntö meg a tisztelet és szép és megható kifejezését, biztosította e közönséget soha nem szünő szeretetéről és magával ragadott minden szívet, midőn leirhatlan lelkesedéssel szólott kies vármegyénkről, a polgárság és az uri közönség azon kitüntető figyelméről, szeretetének és tiszteletének oly imponáns módon adott kifejezéséről, mely őt egész bérmu utján mindenütt kísérte s midőn befejező szavaiban azt mondta: elviszem emléket e szép napoknak s Máramaros megyét és az ő közönséget feledni nem fogom soha, soha, — oly lelkesedéssel zuggott fel az éljenzés, minőre rég nem emlékeztem. Ezután a sóbányász zenekar játszott szép magyar darabokat, melyet a polgári dalárda éneke követett; melyet szintén *Király Géza* karnagy vezet, s befejezte a feledhetetlen emlékü estét a zenekar magyar dala és a hosszan tartó lelkes éljenzés. A szerenád végeztével Oméltósága magához hivatta az uri és polgári dalárda elnökeit és karnagyát, kiknek szíves szavakban fejezte ki köszönetét a szép figyelemért. Magához kérte a zenekar vezetőjét, s miután megköszönte az est kellemessé tételét meg is ajándékozta. Kitüntetés tárgya volt *Todorovics Zachár* ügyvéd, a szónok, kit Oméltósága *Malonyai* igazgatóval együtt még sokáig magánál tartott a kíséretnek és a plebániának papságával egyetemben. Ugyancsak vasárnap délután megtekintette Oméltósága az irgalmas nővérek vezetése alatt álló közkörházat, melyről szintén a legnagyobb meglepéssel szólt. E hó 8-án délután pedig oszonnát rendeltetett az irgalmas nővérek, *Mária Valéria* nőnevelő intézete növendékeinek részére a szép májusi énekekért. Itt a gyermekek örömet és boldogságot látni lehetett, de leírni nem. Elutazása előtt még Oméltósága meglátogatta az intézetet, hol a gyermekek szíve őszinte, igaz szeretete csak növelte Máramaros vármegye és Sziget város iránt való szeretetét. Kedden délelőtt utazott el M. Szigetről székhelyére, miután a *huszti* kerületben levő bérmálást a nagy esőzések által megrongált utak miatt későbbre halasztotta. A város előkelőségei közül többen kísérték egész Szatmárra, hogy még ott is köszönetet mondhassanak a farradságért, és kegyességért, melylyel Oméltósága a bérmálást vármegyénkben végezte.

Uj kamarás. Ő felsége a király kölesei *Kende* Zsigmond istváni nagybirtokost es. és kir. kamarásnak nevezte ki. *Kende* Zsigmond igen népszerű alakja a vármegyének, melynek életében mint bizottsági tag tevékenyen veszi ki a maga részét. Kitüntetése széles körben általános örömet fog kelteni.

Tereptanulmány. *Baranyay* Imre dandárparancsnok és *Lencz* Győző ezredes tereptanulmány céljából Szepes Béla vidékére utaztak, hol mintegy 10 napig fognak tartózkodni.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Leffter* István helybeli kir. törvényszéki irodai igazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

Hymen. *Péchy* Péter dr., a nagysomkúti járás főszolgabírája a napokban esküdt örök hűséget Budapesten *Markos* Ilona ur-

nőnek. — *Rácz* István helybeli kereskedő jegyet váltott Felső-Bányán *Altnéder* János ottani tekintélyes polgár leányával, *Jolán* kisasszonnyal.

Kinevezés a postánál. A m. kir. posta és távbeszélő elnök igazgatója *Haefner* Zsigmond posta és távirda gyakornokot a X. fiz. osztály 3-ik fokozatába posta és távirda tisztá nevezte ki.

Gyászhir. Városunk kereskedő világának egy előkelő tagja, *Losonczy* József hunyta le pénteken este örök álmra szemeit. A boldogult nagy népszerűségnek és köztisztelőnek örvendett, üzlete egyike volt a legforgalmasabb üzleteknek. Ő alapította és fejlesztette tovább, s szívesen kereste fel mindig a közönség, mert híres volt arról, hogy a legjobb minőségű árut lehet nála kapni. A takarékpénztárnak és a gőzmalomnak igazgatója volt, ez utóbbi ugyszólván neki köszönheti fellendülését. Városunk társadalmának legelőkelőbb családjaival állott rokonságban, halálát számosan gyászolják. Vasárnap délután temették el, óriási közönség csoportosult ravatala körül, hogy a kit életében szerettek, lerójják iránta a kegyelet adóját. A 73 éves öreg ember életét rövid 6 nap alatt tüdőgyulladás oltotta ki. Elhunytáról a család, a takarékpénztár és gőzmalomtársulat gyászjelentéseket adtak ki.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyi miniszter *Szilágyi* Lajos végzett joghallgatót, kolozsvári lakost, a debreczeni kir. itélőtáblához díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Uj főgondnok. Az elhunyt *Hérmán* Mihály polgármester helyére az ev. ref. hífelekezet általános lelkesedéssel *Uray* Géza ügyvédet, a helyettes főgondnokot választotta meg.

Az új gőzmalom-igazgató. A gőzmalomtársulat az elhalálozás folytán megüresedett igazgatói állásra az elhunyt fiát, ifj. *Losonczy* Józsefet választotta meg.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja, gróf *Hugonnai* Béla, *Jeszenszky* Béla máltészalkai lakost közigazgatási gyakornoknak nevezte ki.

Áthelyezés a honvédségnél. *Kulin* Miksa helybeli 12. gyalogezredbeli kezelő őrmester a pécsi 19. honvéd gyalogezredhez az ott ujonnan felállított honvédkórházhoz való beosztás mellett, *Papp* Kristóf kezelő őrmester a nyitrai 14. ezred állományából a helyben állomásozó 12. honvédgyalogezredhez helyeztetett át.

Igazolt vármegyei bizottsági tagok. A vármegyei igazoló választmány f. hó 13-án tartott ülésében a kismajtényi választó kerületben megválasztott *Szabó* Albert és *Lang* János, a nagydobosi választó kerületben megválasztott *Király* István és *Görömbey* Zoltán s a kővárremeteli választó kerületben megválasztott dr. *Papp* József választását igazolta; a n. nyiresi vál. kerületben megválasztott *Dunka* Gerő választását megsemmisítette, s a kir.-daróczi vál. kerületben megválasztott *Papp* Ambrus választási ügyében vizsgálatot rendelt el. A meghalt *Kállay* Kornél, dr. *Lengyel* Géza, *Vállyi* Árpád, Baró *Vécsy* József és *Pazuchanits* Ignác virilis vm. bizottsági tagok helyett pedig a sorrendben következő *Gözner* Antal, *Roos* Salamon, *Jeney* Pál, Dr. *Jékel* László és *Ember* Elek póttagok behívtak.

Zászlószentelés lesz a Jézustársasági Hám-konviktusban a következő programmal: jun 21-én d. e. 10 órakor (s ezt azoknak szíves figyelmökbe ajánljuk, a kik előbb megkapták a meghívót.) sz. mise, utána sz. beszéd. Zászlószentelés. Szegbeverés. A Kongreganista fogadalom közös megújítása. Zászlóinduló. Te Deum. A szentelés szertartását

püspök ur ő méltósága kegyeskedik végezni, a zászlóanyai tisztet pedig gr. Hugonay Béláné ő méltósága sziveskedett elvállalni. Este 1/2 8 kor szini előadás lesz az intelligencia részére a konviktus udvarán fölállított sátor alatt. A meghívó belépti jegyül szolgál. Junius 24-én este 7 órakor lesz a második előadás a r. k. gymn. ifjuság és a közép osztályból meghívottak számára, az utóbbiak meghívója belépti jegyül szolgál.

Gyászhir. *Dáni Ede*, ungvári kir. kath. főgymn. tanár, Budapesten, hová előhaladt idegbaja miatt gyógykezelés végett szállították, a napokban elhalt. A derék, rokonszenves ember elhunytát egész Ungvár társadalma mélyen fájlatja.

Egy földink dicsősége. *Bakó László*, a nemzeti színház jeles művésze, legközelebb Ungváron vendégszerepelt. A közönség, mely ugyan nálunk számra nézve nem valami impozáns, valósággal el volt ragadtatva általa. Tapsban, ovációban nem volt hiány. Mindössze csak annyi a baj, hogy a Bakó nagyságának az ungvári műértő publikum nagyon kicsiny.

Az államosítás ügye iskoláinknál fokozott energiával halad a régi mederben tovább. A város felszólította az alkalmazásban levő tanítókat, hogy tiz napi záros határidő alatt jelentésük be, hajlandók-e az állami iskolákhoz átmenni vagy nem. A kezdet szép volt, a folytatás gyönyörű, csak vigyázzunk, mert nagyon kurucz lesz a vége. Számoljanak le azok az élők majd a most már tulvilági kezdőkkel, akik megreperálhatnak ezt a halálos ugrást, — mert velők annak idején joga lesz a társadalomnak számolni.

Kaszinói átalakítás. A kath. kaszinó választmányja elhatározta, hogy helyiségeit az igényeknek és a tagok megszorított számának megfelelőleg kibővített. Tervbe van véve a vendéglős lakásának lebontása, kinek számára a telek alsó részén egy külön lakást építtetnek. Az egész felső épület új festést kap.

Érettségi vizsgálatok. Mind két főgymnasiumunkban a múlt héten folytak le az érettségi vizsgálatok. A kir. kath. főgymnasiumban 44 növendék jelentkezett, kik közül jelesül érett 9, jól 16, érett 16, egy tárgyból bukott 3, kik szeptemberben javító vizsgálatot tehetnek. — Az ev. ref. főgymnasiumban 25 növendék bocsátatott az érettségi vizsgálatokra, 4 lett közülök jelesül érett, 5 jól, 13 érett, 3 egy tárgyból megbukott, szeptemberben javíthat. A kir. kath. főgymnasiumban jelesül érettek: *Ambrózy József, Davidovics Miklós, Ehrenfeld Dezső, Friedmann Mór, Haller György, Kende György, Schidella István, Thoronszki András, Uhl Károly, Jól érettek: Ádámsik Gyula, Biró József, Erdődi Gáspár, Fögel József, Fögel Sándor, Gyurics Kálmán, Juresó Lajos, Kirchnájer Ferencz, Kozicska Béla, Nátolya Mihály, Papolezy Gyula, Pável Ferencz, Rósenberg Gyula, Szmezsányi Pál, Vilmos András Weinberger Mayer. Érettek: Draveczy Ede, Erdélyi Géza, Griszháber István, Gyene István, Hirsch József, Kis Dezső, Klein Ignátz, Komka József, Nagy Ferencz, Nagy László, Németh József, Pecz Ferencz, Rónai János, Szegedy Pál, gróf Teleky József, Weber Jenő. — Az ev. ref. főgymnasiumban jelesül érettek: *Bakcsy József, Gecsey Mihály, Kereszt-szeghy Sándor, Török Gyula. Jól érettek: Helmeczy József, Sternberg Lajos, Szaploneczay Sándor, Szarka Boldizsár, Weisz Bernát. Érettek: Bornemisza Géza, Davidovits Miklós, Eckstein Béla, Filep György, Hevesi Ákos,**

Inánesy József, Jéger Andor, Lengyel Béla, Luby Géza, Mikula András, Rácz Lajos, Simon Gyula, Virágh Aladár.

Dalestély. A dalegyesület július 5-én gondosan összeállított műsorral dalestélyt tart. Aztán pár napig pihenve, megkezdí lembergi körutját, mely most már végleg el van határozva. Ugy a dalestélyen, mint a körutazás hangversenyein közre fog működni *Fényes Mártha*, egy 14 éves hegedűművész, ki remek játékaival bámulatba ejti a közönséget.

Papnövendékek felvétele. A helybeli püspöki papnevelő intézetbe július 2-án vétettek fel a növendékpapok. Felvétetnek oly növendékek, kik a gymn. VI.—VIII osztályáról jó bizonyítványt tudnak felmutatni. Akik belépni óhajtanak, keresztlevéllel és iskolai bizonyítvánnyal felszerelve már július 1-én a délelőtti órákban jelentkezzenek a püspöki irodában.

Rajzkiállítás. Vasárnap nyílt meg és három napig tartott a kir. kath. főgymnasiumban a növendékek rajzkiállítása, melyet *Ócsvár Rezső* rajztanár rendezett. Igen sokan látogatták a szülők és közönség köréből, hogy az ifjuság munkakedvének, törekvésének tanui legyenek. Általában igen kellemes benyomást tett az egész tárlat, egyes növendékek rajzai meglepően szépek. Az első díjat (6 k.) *Tacz László* IV. o. t. nyerte, a második (4 k.) *Kerner Pál* V. o., *Vlaszacs Vincze* V. o. t. dicséretet és 2 kor. jutalmat kapott. Egyenkint 2 koronát nyertek még *Kende György* VIII. o. t., *Óvári László* VII. o. t., *Szilágyi Gábor* és *Csucsai János* III. o. tanulók.

A magyarság érdekében. A szatmári kir. kath. tanítóképző intézetnek egykori jeles növendéke, *Schultz Lajos*, mint azt a *Nagybánya és Vidéke* cz. lap is írja, rövid idő alatt meglepően szép eredményt ért el a magyarosítás nehéz munkájában *Giródtótfalu* román községben. Két év alatt négy szépen sikerült nemzeti ünnepélyvel szórakoztatta az ottani lakosokat. S most meglepő vizsgálatot tartott. A román gyermekek szívet indító érzéssel énekelték magyarul a „Hymnust“, a „Szózatot“ s több más hazafias dalt, tisztán, érthetően szavalták a „Kis honfit“, „Honfidalt“ *Petöfitől*, a Magyar polgárt“ s különféle magyar költeményeket. Ugyisint a többi rendestantárgyakból folyékony magyarsággal feleltek. A nemzetnek ezen ügybuzgó napszámosa bizonyára el fogja venni nemcsak saját lelkének nyugalmasában, de a társadalom haláljában is a méltán kiérdemelt jutalmát.

Nőkről a nevelőknek. Lapunk hasábjain egész terjedelmében megjelent, így olvasóink előtt sokkal ismertebb az a pedagógiai tanulmány, mely *Pataki Lajos* nőképezdei tanár jeles tollából került ki, mintsem azt részünkről bővebben ajánlani szükséges volna. Szerző a nőkkal szemben uzusba vett ama ferde társadalmi rendszert ostromozza, mely már a serdülő gyermekleányban felébreszti a szertelen hiúságot és indokolatlan gögőt, minek következménye az, hogy már gyermekéveitől kezdve bálványképnek tekint magát, mely előtt mindenkinek térdre kell borulni. E mű most külön kiadásban is megjelent, esetleges tiszta jövedelme a *Tanítók Háza* és a *Tanítónők Otthona* javára fog fordítatni. Az ára 60 fillér. Megrendelhető a szerzőnél Szatmáron vagy bármely könyvkereskedésben is. A jó czél érdekében azonban kívánatos, hogy a megrendelések a szerzőhöz intéztessenek, mert ez esetben a könyvárusi százalékok is meg lesznek takarítva,

így nagyobb összeg juthat a nevezett jótékony intézetek számára.

Zeneiskola Szatmáron. Pengettük mi már régen ezt az eszmét, de hiányzott a szükséges agilitás, amely nélkül pedig sehol sem megyünk semmire. Most ugylátszik, mégis testet fog ölteni. Dalegyesületünk aktiv irányban lépett fel, és hiszszük, nyélbe is üti, amire vállalkozott. A mult csütörtökön tartott választmányi gyűlés kimondotta, hogy az eszmét magáévá teszi, s kiküldötte dr. *Vajay Imre*, dr. *Fechtel János* elnököket, *Hozás János* titkárt, *Méder Mihály* karmestert, dr. *Tanódy Márton*, *Markos Imre* és *Veres Lajos* egyleti tagokat a tervezet előkészítése végett.

Kitüntetett ifjak. A helybeli kir. kath. főgymn. ifjusága által junius 8-án tartott tornavizsgálaton a következő tanulók nyertek „*Elismerő okiratot*“: I. A o. *Horváth József*, *Fekesházy István*, I. B o. *Pauluk István*, *Sájermann Ferencz*, II. A o. *Czumbil István*, *Müller Ferencz*, *Gramma János*, *Babucz Jenő*, *Litteczy Lajos*, II. B o. *Moys Mihály*, *Matténi Lajos*, *Faulhaber Béla*, *Takács Pál*, III. A o. *Csász Mihály*, *Daróczy Pál*, III. B o. *Halász Lajos*, *Heidenhoffer Pál*, IV. o. *Bérczi Béla*, *Pék László*, *Kishalmy Lajos*, *Pfiszter József*, *Hölllich Kálmán*, *Vinkler János*, *Kincsesy Bertalan*, *Lóvy Sándor*. V. o. *Nagy Márton*, *Frankó János*, *Reiter Sándor*, *Szentiványi József*, *Heidenhoffer István*, *Kormos Gyula*. VI. o. *Ádám István*, *Klein Salamon*, *Illiczy István*, *Finger Béla*, *Szálka Valér*. VII. o. *Kürthy Endre*, *Faulvetter Ignác*, *Böhm István*, *Tombory Ernő*, *Kreiter Pál*, *Szoó János*. VIII. o. *Draveczy Ede*, *Fögel Sándor*, *Gyene István*, *Pável Ferencz* és gr. *Teleky József*. — A torna-egyesület által egy jeles tornász jutalmazására adományozott 10 koronás aranyat a bírálóbizottság *Kürthy Endre* VII. o. tanulónak ítélte.

Mennek a honvédek. Július 1-én indulnak honvédeink a hadgyakorlatokra. Az idén a Nyírségen lesz az ezredösszpontositás, ide vonatnak össze a kerülethez tartozó többi ezredek is. A szatmáriak Vitkában fognak állomásozni. A zenekar is kíséri őket utjokban.

Legényegyleti bál. A kath. legényegyesület július 6-án tartja meg nyári táncmulatságát az egyleti helyiség udvarán. Az előkészületek már nagyban folynak és hiszszük, hogy ez az előbbi években oly kedélyes multság most is sikerülni fog.

Az árvíz. A Szamos folyó a folyton tartó esőzések s a hegyekből lerohanó óriási víztömegek miatt annyira megdagadt, hogy veszedelemmel fenyegette a várost és vidékét. Régen láttunk ez év szakában ily magas vízállást és jó szerencse, hogy a védbizottság ébersége, élén a f radhatatlanul dolgozó elnökkel, *Pap Géza* polgármesterrel, ki a permanenciában ülésező bizottsággal vasárnap és hétfőn egész éjszakán virrasztott, vette a jelentéseket és tette a szükséges intézkedéseket, eléje állott a rohanó árnak. A polgármester az éj folyamában többször személyesen jelent meg a fenyegetett pontokon, a védő vonalakon s a helyszínen erélyesen rendelkezett. Szóval mindent megtett, gyorsan és frissen, minden erőt felhasználta és mozgósította, hogy a város személyi és vagyoni biztonsága megoltalmaztassék. Célt is ért, mert ma már a víz jelentékenyen lepadva kiöntéssel nem fenyeget. — A védbizottság szombaton ült össze, mivel a víz magassága 5 m. 50 cm. elérte, vasárnap a polgármester a közérőt kirendelte, a védvonalakra gyalog és lovas járőröket küldött, megkereste a cs. és kir. katonai állomás parancsnokságot és *Spindler* őrnagy a hajnali órákban rögtön 132 embert parancsolt a darai töltésre, a melyen a víz már-már átesapott s a németi határt elöntéssel fenyegette. Kitartó munkával sikerült a veszélyt elhárítani. — Nagy volt a veszedelem a *Bathányi utcai zsilipnél* is, a hol úgy a zsilipen, mint a töltésen oly nagy mérvű volt a szivárgás, hogy *Pap Géza* polgármester a zsilip folyam felől eltorlaszolását is elrendelte, a mi földhányással és homokos zsákokkal meg is történt. A katonaság vasárnap éjtől kedd reggeli 5

óráig dolgozott. Nagy elismeréssel kell kiemelnünk *Spindler őrnagy lankadatlan buzgólkodását és fáradozásait*, a ki 5-ször, 6-szor felkereste a polgármestert s kérte intézkedéseit s a ki a katonák munkáját személyesen nagy kitartással vezette. Reméljük, hogy a hatóság az őrnagy szolgálatairól, magasabb helyen is jelentést fog tenni, hogy méltányló jutalomban részesüljön. Meg kell emlékeznünk még *Cservenka János hadnagyról* aki éjjel csolnakra szállva embereket mentett ki az árból. A védő munkálatokat a földmivelési miniszter megbízásából Némethy m. tanácsos ellenőrizte, a ki a polgármesternek köszönetét és nagy elismerését fejezte ki fáradságtalan tevékenységéért. Tanulsága legyen ennek az árvíznek az, hogy a város a Battyháni utcái zsilipet haledéktalanul átépíttesse, a darai töltést pedig oly magasra emeltesse, mint a város belső töltéseit, mert kell, hogy a németi rész bal és külterületei minden esetre megoltalmazva legyenek a kárt okozó meglepetésektől. Elvárjuk a polgármestertől, hogy e tekintetben hova előbb intézkedni fog. Hagsulyozzuk egyben, hogy a fentemlített két védővonal elhanyagolása eddig is vétkes gondatlanság volt.

Elhalasztott kirándulás. Dalegyesületünk a múlt vasárnapra tervezte kirándulását a Szatmár-hegyre. Bökezü adakozók már régebben felajánlották reá éleltárukat és pinceszüköt. Az idők viszontagságai azonban nem kedveznek a dalosoknak, így a várva-várt nap ismét egy heti halasztást szenvedett.

Szerencsétlen házaspár. Nagy Mihály felsőbányai bányamunkás és felesége között, kik még mindössze egy éves házasság, perpatvar ütött ki. Lakhelyüket, mely ezelőtt csak egy évvel is paradicsom volt, most a civakodás pokollá változtatta. Így történt meg, hogy egy heti szótlanság után a nő nagy bolgotalanságá érzetében elkeseredve, a halálban keresett vigaszt. A múlt nap, míg férje a szobában ebédelt, kisdud gyermekéről s minden boldogságról lemondva, a konyhába ment és ott férjének söréttel töltött fegyverével fejbe lőtte magát. A töltés az alsó álkapesán ment be s arczát rutul eltorzítva a halánték csonton keresztül a szájpadrólásba furdott. A dörrenéstől megrettent férj, mire a konyhába ért, már csak a vérben heverő, eszméletét vesztett feleséget látta. A borzalmas jelenettől elkábítva, őrjöngésben tört ki, csak a szomszédok akadályozták meg, hogy kötéllel ki nem végezte magát. A szerencsétlen nő életéhez semmi remény sincs. Az sem bizonyos, hogy a párját vesztett férj ép elmével marad.

Vád egy községi bíró ellen. A zahari (Ung m.) községi bíró ellen a napokban egy gazdaküldöttség járt az alispánnál panaszt emelni. A vád abban állott, hogy a bíró állítólag nem akadályozta meg azt, hogy az ott fellépett marhavész megszüntetése céljából egy öreg asszony holtteste a temetőben meg ne csonkítottassék. Az eset ugyanis úgy történt volna, hogy az ottani gazdák a marhavész megszüntetése végett egy domonyai javasemberhez fordultak. A javasember — a baj okozójául egy nemrég elhunyt öreg asszonyt nevezett meg, akinek — szerinte — fejét el kell holttestétől választani éjjel a temetőben. Hogy megtörtént-e e rémeset, még nem tudjuk. A vizsgálatot a főszolgabíró megindította.

Véletlen vagy szándékosság? A tövisfalvi erdősz a napokban kiment a háza előtti sűrűbe egy kis száraz galyért. Alig hajolt le, lövés dördült el, s a szegény ember súlyosan megsebesülve rogyott össze. Testét a sörétek ájtukgatták. Rögtön beszállították a munkácsi kórházba, hol ápolás alá vették. Azt hiszik, hogy a tettesek vadászok voltak s csak tévedésből lőtték meg az erdőszit.

Bányaszerencsétlenség. A napokban Felsőbányán a keleti bányauzemnél *Brodács János* nevű munkásnak munka közben egy hatalmas kő esett a fejére, mely egész az agyvelőig hatolva jókora léket vágott. Az ügyes s gyors orvosi segélynek sikerült a szerencsétlent megmenteni. A nép a szerencsétlenséget Isten büntetésének és intő szavának tekinti, mert az illető gyakran brutális módon bántalmazta elaggott szüleit.

Korcsmai verekedés. E czim alatt adtuk hírül lapunk múlt számában, hogy Tur-Te-rebesen a pálinkától nekivadult atyafiak egy embert megöltek, és többeken kisebb-nagyobb sérüléseket ejtettek. Az áldozat *Sándor János* földmives, a tettesek *Gengy István* és *János*. Életveszélyesen megsebesültek még *Gecsei István* és *Gecsei János*, *Sándor István* és *Kovács János*. A két desentor le van tartóztatva.

Lóvásár Szatmáron. A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület július 1-én lóvásárt tart a külső marhatérvásár melletti katonai gyakorlótéren. Célja a katonai és egyéb célokra alkalmas anyag eladását megkönnyíteni. Megkereste a hadsereg számára vásárolni szokott lókereskedőket, kik közül többen már be is jelentették részvételüket. A gazdától függ tehát, hogy minél több és minél jobb anyagot hajtsanak fel, mert ettől függ a vásár állandóságának sikere.

Nincs kurtavas. Az osztrák delegáció utasította a hadügyi kormányt, hogy a katonaságnál a kikötés és a kurtavas töröltesék el. Visszaélés gyakran történt ezzel a brutális büntetéssel, annyi bizonyos. Mint-hogy a fegyelmet ezek nélkül is könnyen fent lehet tartani, csak helyeselheti minden jóízű ember, ha a különben is sok tortúrának kitétt legénység megszabadul tőlök.

A tiszai halak végszedelme. Mint a „Szegedi Napló“ írja, a miből a Tisza vidékének derék halásznépe emberemlékezet óta élt, vagyonaát szerezte, a tiszavidéki halászat *végső veszedelem előtt áll*. Szeged polgármestere bejelentette a belügyminiszternek, hogy az idén csak négy halászmester folyamodott halászati engedélyért, mert a halak a Tiszából teljesen kivészölésben vannak; a sok szabályozás tönkretette az egykor halakban bővelkedő folyót. A szabályozások által megkivánt sok-

féle kotrás elpusztította a tiszai halak ivási helyeit. A kanyargós Tisza állandó nevezetessége, a százféle jóízű hal, nemsokára már csak az emlékezetben fog fenmaradni. A *szegedi halpaprikásról* a tönkrement öreg tiszai halászok sóhajtozva fognak majd mesélni unokáiknak és a közönség a szegedi halpaprikást már csak az étlapból fogja ismerni, az a hal azonban, melyet a vendéglőkben készítenek majd ezután, nem a Tiszából kerül az asztalra.

Biztos megélhetés. Jutalék, sőt fix fizetés mellett is felvétetnek tisztességes élelmesurak, esetleg hölgyek is, a kik havonként 200—400 koronát kereshetnek becsületos uton. Ezen üzletág mint mellékkereset is gyakorolható. Vidékieknek pontosan válaszolunk. Czim a kiadóhivatalban.

Budapesti első rangu pénzintézetnél

olesó törlesztéses kölcsön kapható **600 koronától** a legmagasabb összegig, első és második helyen a *legrövidebb idő alatt*, oly kedvezménynyel, hogy az *adós elhalálozásával tartozása is megszűnik és az örökös tehermentes, tiszta birtokhoz jut.*

Felvilágosítást nyújt

Neuschloss-Testvérek tör.-kilog bej. czég. Szatmártt, Árpád utca 20. sz. irodájában. Telefon 16. Minden kedden *Fehérgyarmaton* is.

Eladó.

Egy jó karban levő

kégli billiárdasztal

jutányos áron

eladó

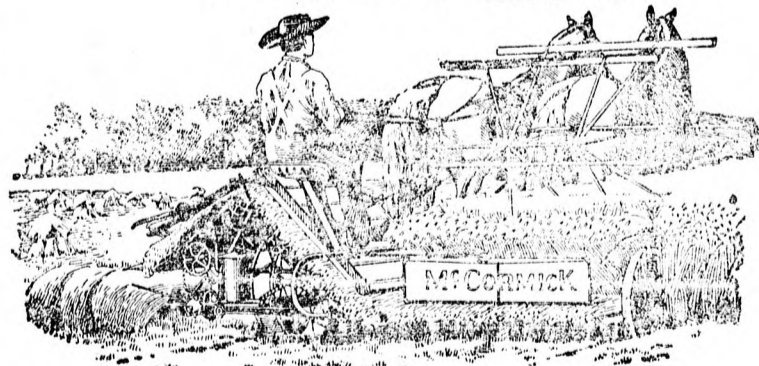
a szatmári kath. legényegyesület helyiségében.

Értekezhetni: **Morgenthal Antal** világi elnökkel, vagy a helyszínén a felügyelővel.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta és nem kérdezte!

Olesó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILIAM I. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,

V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Képviseleink: *Roos Testvérek, Szatmártt.*

Nyilttér. *)

**MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVIZ**

legjobb hajtószer.

Kapható:

**minden gyógyszerárban és
fűszerkereskedésben.**

*) E rovat alatt közöltektért nem felelős a Szerk

A „HONVÉD“-hez

ezimzett söresarnokban a legjobb
Kőbányai udvari ser
poharanként **10 kr.** és egy nagyon
jó minőségű

márcziusi ser

poharanként **6 kr.** egy korsó **10 kr.**
jó és olesó villás reggeli kapható.

Uj bádogos üzlet!

Tisztelettel értesitem a n. é. kö-
zönséget, hogy Hám János utczán
Gáspár és Akkerman ezég alatt
fennálott bádogos üzlettől külön vál-
tam és saját nevemen Hunyady-
uteza 2. szám alatt egy gazdagon
felszerelt bádogos üzletet nyitottam,
hol is elvállalok mindennemű bá-
dogos munkálatokat és javításokat,
u. m: épület munkák, konyha be-
rendezések, csatornázások készítését
vidéken ugy, mint helyben.

Szíves pártfogást kér

Tisztelettel

Akkerman Mihály

bádogos-mester.

Tüzifa-eladás.

2 éves vágásu

első rendű

hasáb bükk és gyertyán

vegyesen, köbméterje

6 korona

1 kis kocsi (10 köbméter) vételnél 57
korona 50 fillér,

1 nagy kocsi (20 köbméter) vételnél
115 korona.

házhöz szállítva.

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-
erdődi h. é. vasút üzlet-
kezelőségénél, Szatmár,
Deáktér 24 sz. (Takarék-
pénztári épület).**

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST

a ruggyanta (gummi) gyártás magyarországi megalapítója
műszaki központi üzlet VI., Andrassy-ut 2.
(Fonciére-palota.)

Legjobb minőségben, gyári áron szállít: **Összes mérleg
gyártmányok** (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve), a
gőzeséplógépekhez szükséges anyagokat és eszközöket, **csap-
ágyfém, kenőszelenczék,** olajhoz és sűrű tovitte zsírhoz, **gép-
hajtó-szijak, vízmentes mozdony- és cséplógép-ponyvák**
**kazal, repce és kocsi-takarók, asbest és gummi anya-
gok, szelepek, vízmutatók, fesz mérők, dobsinek, kenő-
anyagok, zsiradékok, gabna-zsákok.** „Első segély“ köt-
szerszekerények, mely kötszerszekerények a miniszteri rendeletnek meg-
felelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban, stb. beszerzendők.

Arjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve!

Szöllőmetsző ollók nagy választéka!

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bo-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Walteggasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajáni

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisetek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból
tartós és díszes kivitelben **Szövetek méter**
számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után o l e s ó n szállíttatnak.

Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

!Csépléshez!

A magyar általános köszénbánya r.-t.
B u d a p e s t.

Ajánlja:

**Tatai
Királdi
Sajó-Szent-Péteri
Doroghi
Tokodi
Ebszönyi
Mészpor** trágyázáshoz

jó minőségű szeneit
rendkívül jutányos
áron.

!! Tatai tojás szén (brikett) !!
!! Ebszönyi mész !!

A tatai tojás szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!

Gazdáink figyelmébe! A külföldi porosz szenet teljes mértékben pótolja a tatai tojás szén (brikett). Utalunk a vonatkozó hirdetésre.

Rendeléseket közvetít és felvilágosítást ad:
Krássó Miksa Szatmár.

Kerékpár,

alig használt, jutányos
árban eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Ingyen és bérmentve

kap mindenki egy kézi könyvet,
miáltal mindenki azon helyzetbe jön,
hogy hideg uton

Essenciámmal,
a legjobb és kis mennyiségben is
liqueur és rumot magának előálithat.

Watterich A.

Budapest VII. Dohány-utca 5
Alapított 1869. Alapított 1869
Jutalmazva 8 éremmel és hitelt érd
okmányokkal.

!! Kitünő !!

**Szamárhurut, köhögés,
rekedtség, elnyálkásodás**
stb. ellen legjobb és **minden ver-**
senyt kizár a Tamásy-féle
nővény-czukorka,

mely kapható: nálam, mint készi-
tőnél, továbbá Unger Ulmann és
Bossin József urak gyógyszerár-
ában, Mertz István, Lövinger József,
Szücs József, Roóz Mihály, Molnár
Mihály és Kálmán Mór (Németi)
urak füszerüzletében.

1 doboz ára 20 kr.

és szájviz.

Fogorvosi műtermemet

(Hám-János-utca 1. sz. a színház
mellett) újra rendezve, készítik: egyes
fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és
arany foglalványon.

!!! Kivánatra szájpad nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és ce-
ment tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legújabbban feltalált
szerekkel teljesen fájdalom nélkül.
Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
orvos-fogorvos.

és szájviz.

PÁSKUJ IMRE

Saját készítményű fehéreneműim az
ezredéves országos kiállításon jeles
munka, versenyképesség és új iparág
fejlesztésért
milleniumi éremmel kitüntetve.

HAZAI IPARCSARNOKA SZATMÁRON.

Szepességi gyepen fehéritett
len-vásznak, damasz asztal- és ágy-
neműek gyári árakban, vala-
mint szepes-iglói pamutvásznak
és sifonok, Erdélyi gyapjuszövetek
férfi öltözetekre, tavaszi,
nyári, őszi és téli női és férfi felöltökre való kelmék.

Női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműek gyára.

Nagy raktár a híres pécsi keztyűkből, női derékfűzőkből (Miederekből),
nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakken-
dők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és bánáti házi iparczikkek. Szőttes női és férfi mosókel,
mék, minden fajtájú **divatos női ruhakelmék**, reverendaanyagok
férfi és gyermek posztó-kalapok, kassal harisnyák, kötött keztyűk, budai és
székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos erctonok, vollek, zefrek
és battistok; kalotaszegi „varrottások”, bánáti e. -székely kötények, függő-
nyók, ágy- és asztalterítők, kezdett munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pok-
róczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben a le-rövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehéreneműek varratását vállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre
bérmentve küldök.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigynöksége

== BUDAPEST, Váczi-körut 32. szám. ==

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszaló-,marokkrakó- és kévekötő
aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK
rendszerű acélöntésű, ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kizárólagos képviselő: **Márkus J., Debreczen.**

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM”
aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi
kiállításon a legnagyobb kiüntetés, a
GRAND PRIX-t nyerték.

Szatmáron, nyomtatott a „Pázmány-sajtó” könyvnyomdában.